

PS IOAN SELEJEAN, EPISCOPUL COVASNEI ȘI HARGHITEI

Ca un act de dreptate față de cei care s-au jertfit de-a lungul istoriei pentru Credință și Românism, cu înțeleaptă chibzuință asupra împrejurărilor prezente și viitoare ale existenței dreptcredincioșilor ortodocși din județele Harghita și Covasna, Adunarea Națională Bisericească, în ședința din 11 ianuarie 1994, a hotărât înființarea Episcopiei Covasnei și Harghitei.

La 12 iulie 1994, Colegiul Electoral Bisericesc a procedat la alegerea întâistătătorului nou-înființatei Episcopii, cu sediul la Miercurea-Ciuc, în persoana PC Arhimandrit Ioan Selejan, Superiorul Așezămintelor Românești de la Ierusalim și Iordan.

ÎPS Părinte *Anlonie Plămădeală*, Mitropolit al Ardealului, în cuvântul adresat Colegiului electoral, a vorbit despre „Un om plin de vigoare, înzestrat cu experiență în lucrarea cu oamenii și întemeierea și consolidarea unei instituții careia îi revin sarcini uriașe. Aceasta reclamă inteligență, bună pregătire teologică, și nu numai teologică... Această zonă are nevoie de un om destoinic, de un om menit să fie ctitor și păstor de conștiințe ortodoxe și românești... iubitor de neam și de glie românească și, în același timp să fie deschis semenilor de alte naționalități și cu alte convingeri religioase, pe care să-i respecte în măsura în care și ei ne respectă neamul și convingerile noastre.”

Ales cu covârșitoarea majoritate a voturilor, la sărbătoarea și praznicul Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanul, în 20 iulie 1994, la Mănăstirea „Sfântu Ilie” din Toplița, județul Harghita, ctitorie a Patriarhului Miron Cristea, s-a săvârșit hirotonia întru arhieru a P. S. Sale, *Ioan Selejan*.¹

Nădejtile exprimate ori nerostite ale credincioșilor și ale slujitorilor bisericești se îndreptau către un arhieru care avea experiența viețuirii alături de străini, care restaurase multe biserici și mănăstiri (Tismana, Polovraci, Bucovăț, Lainici, Crasna) și care se va dovedi întru totul devotat chemării sale.

Prea Sfințitul Părinte *Ioan* s-a născut la data de 16 noiembrie 1951, în localitatea Pietrani, județul Bihor, din părinții Ioan și Ilca Selejan .

A absolvit liceul „Constantin Brâncuși” din Oradea, promoția 1971 și Facultatea de Instalații și Automatizări din București, promoția 1976.

În anul 1980 a intrat ca viețuitor la Mănăstirea Lainici.

Câțiva ani mai târziu (în 1986) a absolvit Seminarul Teologic din Craiova, iar în anul 1990 Facultatea de Teologie din Sibiu.

La 15 august 1990 a fost hirotonit preot și între anii 1990-1994 a fost stareț al Mănăstirii Lainici.

În perioada 1991-1994 a urmat cursurile Institutului Biblic din Ierusalim și a efectuat studii de doctorat - Biblice, Egiptologie și Orientalistică.

În anul 1994 a fost Superiorul Așezămintelor Românești de la Ierusalim, de unde a fost chemat în țară pentru ocuparea unui scaun de episcop.

La 25 septembrie 1994, a avut loc la Miercurea-Ciuc, instalarea primului episcop al Covasnei și Harghitei...

Sfânta Liturghie a fost săvârșită de Prea Fericitul Părinte Patriarh *Teoctist* și Prea

¹ Date primare de la: PS Episcop Ioan Selejan, *Autobiografie*, Miercurea Ciuc, 2004, 6 p; vezi și: REDACȚIA, *Alegerea, hirotonirea și întronizarea PS Ioan Selejan ca episcop al noii Episcopii a Covasnei și Harghitei*, în „BOR”, CXII (1994), nr. 7-12, p. 214-230.

Fericitul *Partenie* al Alexandriei, alături de care au slujit ^{*}ÎPS Mitropoliți *Daniel*

al Moldovei, *Antonie* al Ardealului și *Nestor* al Olteniei, IPS Arhiepiscop *Bartolomeu* al Vadului, Feleacului și Clujului, precum și membrii delegației Patriarhiei Alexandriei: Mitropoliții *Irineu* de Cartagina și *Petros* de Acera, împreună cu PS *Eftimie* al Romanului, PS *Andrei* al Alba Iuliei, PS *Calinic* al Argeșului, PS *Timotei* al Aradului, PS *Casian* al Dunării de Jos, PS *Ioan* al Oradiei, PS *Justinian* al Maramureșului, PS *Nifon* la Sloboziei, PS *Vincentiu* și PS *Teofan*, Episcopi-Vicari Patriarhali.

Bucuria instalării noului ierarh a adunat mii de credincioși; mulți dintre ei erau îmbrăcați în frumoase costume naționale românești și purtau prapori și cruci, simboluri ale puterii dumnezeiești.

Bucuria și dragostea oamenilor a rămas aceeași și astăzi, neștirbită de vreme. După cei paisprezece ani de bogată păstorire, după ce a străbătut de multe ori întreaga eparhie, Ierarhul este primit cu aceeași mare iubire de păstoriții săi, este așteptat de fiecare dată, în orice loc ar merge, cu același freamăt de nerăbdare și încredere. Toți știu că Părintele *Ioan* Episcopul este rugătorul și mijlocitorul lor - către cele cerești dar și către cele pământești. Ei nu au uitat primele sale cuvinte adresate celor prezenți la Miercurea-Ciuc în binecuvântata zi de 25 septembrie 1994, pe care le-au primit ca o promisiune și ca o binecuvântare. Erau primele vorbe rostite ca Ierarh înscăunat și ca mare iubitor de sfinți: versurile Sfântului Ioan Iacob Hozevitul:

„Fii pribegi ai țării mele,
Rătăciți printre străini,
Nu uitați menirea voastră
De creștini și de români!”

Cei care au cunoscut starea în care se găseau majoritatea bisericilor din cele două județe înainte de înființarea episcopiei, pot aprecia adevărata minune ce s-a săvârșit în acest scurt timp. O privire asupra a ceea ce a însemnat și înseamnă prezența Episcopiei Ortodoxe a Covasnei și Harghitei și a Întâistătătorului ei, pentru destinul ortodoxiei și al romanității din acest spațiu atât de încercat al spațiului intracarpatic transilvan, trebuie să pornească de la starea Bisericii de aici, după 50 de ani de comunism, și de la condițiile specifice ale conviețuirii interetnice după 1989. După instalarea în Scaunul Arhieresc, Prea Sfințitul Episcop *Ioan* s-a găsit într-o situație deosebită: trebuiau vindecate rănile adânci lăsate de ocupația străină din anii 1940-1944 și din anii ce au urmat (mai ales din timpul Regiunii Autonome Maghiare), trebuia redată speranța în ajutorul neprecupețit al lui Dumnezeu, în forțele proprii și în forța solidarității fraților într-o credință și neam.

Vlădica *Ioan* are un loc aparte în panteonul marilor personalități ale timpurilor noastre, fiind hărăzit de Dumnezeu cu un „bucet” de calități, pe care le-a pus și le pune în slujba Bisericii și a neamului românesc.

Ajuns într-o zonă în care Biserica fusese vitregită ani îndelungați, a înfruntat cu curaj nu numai lipsurile materiale ale parohiilor dar și climatul social neprietenos, plin de suspiciune, discursurile și comportamentele celor care necunoscând firea hotărâtă dar tolerantă a ierarhului, au încercat să răstălmăcească demersurile și faptele sale.²

Patriot luminat, iubitor al pământului românesc, al tradițiilor și mai ales al spiritualității ortodoxe, Prea Sfințitul *Ioan* a dovedit, în același timp, deschidere spre culturile altor neamuri și disponibilitate spre înțelegere și bună conviețuire.

Este căutat de foarte mulți oameni din eparhie și din întreaga țară, și nu numai de români, toți găsesc sprijin, înțelegere și ospitalitate.

Ajutoarele, bănești sau materiale acordate școlilor și grădinițelor din cele două județe ale eparhiei, tuturor celor aflați în nevoi, au dovedit că Biserica Ortodoxă iubește OMUL, necăutând

² În conformitate cu adresa Nr. 99/00/06.07.2004, a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, PS Episcop Ioan „nu a fost agent / colaborator al securității ca poliție politică”.

nici la etnie, nici la religie.

După o bună cunoaștere a realităților din zonă, PS *Ioan* și-a format o viziune de perspectivă asupra ortodoxiei și romanității din eparhie, asupra relațiilor cu celelalte culte și etnii și a stabilit prioritățile.

Intr-o primă etapă, s-a acordat atenție reparării, restaurării și construirii unor noi biserici și mănăstiri, școlarizării unor preoți din zonă, încadrării cu preoți a tuturor parohiilor, asigurării unor condiții decente de locuit pentru familiile preoților și chiar locuri de muncă pentru soțiile de preoți.

Nu au fost uitate învățământul religios, cultura și cercetarea istoriei locale. O problemă gravă era lipsa preoților dintr-un număr mare de parohii.

Povestind despre începuturi, Prea Sfinția Sa a spus că, la venirea în țară, unul din primele dramuri a fost cel către Ministerul învățământului, intervenind pentru obținerea de locuri la Facultățile de Teologie și Seminariile Teologice din țară pentru tinerii din partea locului.

Cultivând dragostea tinerilor pentru Biserică, pentru studiu, ajutându-i deseori și material, Prea Sfinția Sa s-a înconjurat de tineri preoți, bine pregătiți și dornici să lucreze în „țarina” lăsată mulți ani fără lucrători.

Dacă acum 14 ani acestea erau preocupări prioritare, astăzi se poate spune că aceste obiective sunt îndeplinite.

Tot în acești ani, s-a înființat la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Toplița o clasă de Teologie-Filologie, cu o programă de studiu specială, axată pe studiu teologic.

Ajutat de experiența din tinerețe, nu de puține ori PS *Ioan* a fost arhitect sau inginer, economist sau chiar muncitor. Cele 140 de șantiere de construcții, restaurări și reparații de biserici, mănăstiri și case parohiale au fost vizitate de zeci de ori, PS Sa cunoscând în amănunt toate problemele legate de aceste lucrări.

Rezultatele sunt pe măsura eforturilor: majoritatea bisericilor din cele două județe sunt reparate și restaurate, au preoți destoinici, și, așa cum Prea Sfinția Sa spunea „viața a intrat într-o normalitate spirituală și liturgică, însă cu specificul locului...”

În spiritul strategiei misionare a Bisericii Ortodoxe Române pe aceste meleaguri românești greu încercate de istorie, ca om al rugăciunii, cu o experiență monastică dobândită de-a lungul anilor în cunoscutele mănăstiri din Oltenia și din Tara Sfântă, Episcopul *Ioan* a susținut și sprijinit și monahismul.

Dacă la venirea sa în eparhia nou-înființată, funcționa doar mănăstirea „Sf. Ilie” Toplița - vechea ctitorie a patriarhului Miron Cristea - și Mănăstirea Doamnei-Moglănești, astăzi Eparhia are alte opt mănăstiri și schituri: Mănăstirea „Sfântul Nicolae” - Miercurea-Ciuc, Mănăstirea Izvoru-Mureșului, Mănăstirea Făgețel, Schitul Gura Izvorului, Schitul Dumbrăvioara - în județul Harghita și Mănăstirea Mărcuș, Mănăstirea Valea Mare, Mănăstirea Sita Buzăului - în județul Covasna.

Tot sub păstoria Prea Sfinției Sale s-a înființat, la Sfântu-Gheorghe, în anul 1996, Central Ecclziastic de documentare „Nicolae Colan” și la Miercurea-Ciuc, în anul 2001, de Ziua națională a României, a fost inaugurat, Centrul Cultural „Miron Cristea”. Clădirea în care funcționează Centrul Cultural din Miercurea-Ciuc este fosta casă a prefectului român din perioada interbelică Valeriu Oțetea, achiziționată de Episcopie și reparată și reamenajată sub directa supraveghere a vlădicului.

Acum, aici, funcționează și singurul muzeu românesc din Miercurea-Ciuc - „Muzeul Oltului și Mureșului Superior”.

În cadrul Episcopiei, obiectele de patrimoniu sunt grupate în două centre: Mănăstirea „Sfântul Ilie” din Toplița și Centrul Ecclziastic de Documentare „Nicolae Colan” și Muzeul Spiritualității Românești de la Catedrala ortodoxă din Sfântul Gheorghe.

Păstrarea bunurilor bisericesti, atât cele care fac parte din categoria monumentelor istorice, cât și cele zidite astăzi, reprezintă o prioritate pentru PS Episcop *Ioan*. Orice instituție românească are o importanță decisivă în păstrarea identității și spațiului spiritual românesc

O cronică a vieții bisericești, culturale și sociale a comunităților românești din curbura interioară a Carpaților este foaia de spiritualitate ortodoxă a Episcopiei Covasnei și Harghitei, *Grai Românesc*. Publicația cuprinde rubrici cu tematică teologică, istorică și culturală, constituindu-se într-o cronică mereu actuală.

În anul 2001, Episcopia a înființat editura *Grai Românesc*, care editează revista Episcopiei, Pastoralele de Paști și de Crăciun, dar și alte lucrări.

O realizare editorială de excepție, care a îngemănat munca mai multor ostenitori pe altarul culturii românești este sinteza monografică a comunităților românești din cele două județe ale eparhiei: *Românii din Covasna și Harghita*.

Despre această lucrare Prea Sfințitul *Ioan* a spus: „Preotul și credincioșii săi sunt personajele principale ale acestei cărți. Printre ei, la sfârșitul mileniului doi, îl veți găsi și pe episcopul ortodox român”.

Sfârșitul mileniului II este, cu adevărat, dominat de puternica și harismatică personalitate a episcopului *Ioan*, cel care pășise demult în mileniul III, „în vorbă și în faptă”.

În jurul acestuia, românii din această parte de țară își construiesc viața religioasă, culturală și civică.

PS *Ioan* se bucură de o egală prețuire din partea românilor și celorlalte etnii, oameni simpli sau intelectuali, reprezentanți ai autorităților religioase sau laice, oameni de cultură și știință.

Precum odinioară domnii țării găseau sfat la adăpostul Bisericii, astăzi mulți lideri ai vieții publice din România fac același lucru, trecând cu încredere și respect poarta veșnic deschisă a Episcopiei Covasnei și Harghitei.

PS *Ioan* a fost implicat de mai multe ori în problemele dificile ale țării, în situații de conflicte sociale. Prea Sfințitul Episcop *Calinic* al Argeșului I-a numit Episcopul *Păcii de la Cozia*, când, prin intervenția sa s-a trecut peste o mare încheștare socială. Atunci, în 1999, Prea Sfințitul *Ioan* a dovedit că Biserica și slujitorii ei - ca următori ai poruncilor Mântuitorului - este cea care are întotdeauna soluția cea mai bună: pacea, dragostea față de semenii.

Centrul tuturor preocupărilor PS *Ioan* este Biserica, acea instituție fundamentală pentru păstrarea identității românilor trăitori din cele două județe ale eparhiei, factor de pace și bună înțelegere între toți locuitorii zonei.

În perioada care a trecut de la înființarea Episcopiei, Prea Sfințitul *Ioan* - a reprezentat Biserica Ortodoxă Română la mai multe reuniuni internaționale, ecleziastice și laice, și a participat ca reprezentant al PF Părinte Patriarh *Teoctist* la unele evenimente din viața bisericilor creștine surori.

Participarea Prea Sfinției Sale la diferite întâlniri internaționale, discuțiile cu diverse personalități ale vieții bisericești, culturale dar și politice a dus la împlinirea unui deziderat dorit și pentru care mari personalități românești lucrează: îmbunătățirea imaginii României pe plan extern, strângerea relațiilor statului român cu alte state.

Pentru „slujirea cu cinste, evlavie și dragoste de oameni a Cuvântului lui Dumnezeu”, la 1 Decembrie 2001, cu ocazia Zilei Naționale a României, prin decret prezidențial, Prea Sfințitului Părinte Episcop *Ioan* i-a fost conferit Ordinul Național „Serviciul Credincios” în gradul de Comandor.

Prezența în scaunul episcopal a PS *Ioan* reprezintă o garanție asupra faptului că pastorația sa, purtând pecetea proniei cerești, este benefică pentru toți cei care viețuiesc în această parte de țară, indiferent de confesiune, limbă sau etnie.

PS *Ioan* poartă de paisprezece ani crucea românilor din Covasna și Harghita.